

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201675552

Zaaknummer: Z/24/129033

Portefeuillehouder(s): A.J. (Arend) van Hout

Voor vragen

Naam: S.R.J. (Sander) Geertsen
Telefoon: 06-15040936
E-mail: s.geertsen@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Stand van zaken huisvestingsdossiers vluchtelingen en statushouders (2024-Q4)

Aanleiding voor deze kennisgeving

Op 11 juni 2024 hebben we u voor het laatst schriftelijk geïnformeerd over de stand van zaken huisvestingsdossiers vluchtelingen en statushouders¹. Gezien de ontwikkelingen rondom het regeerprogramma, de inwonerraadpleging, de oproep locaties vluchtelingenopvang, de invoering van de eigen bijdrage en het plan van aanpak van de sub-PRT Regio Arnhem leek ons een nieuwe update op zijn plaats.

Relevant beleidskader

Vreemdelingenwet, Huisvestingswet, Wet inburgering, Spreidingswet, Tijdelijke wet Oekraïne.

Inhoud van mededeling

Vooraf

De coalitiepartijen PVV, VVD, NSC en BBB sloten op 16 mei 2024 het hoofdlijnenakkoord 'Hoop, lef en trots'. Nadien heeft het kabinet dit akkoord uitgewerkt in het regeerprogramma d.d. 13 september 2024. Eén van de belangrijkste punten hierin is 'Grip op asiel en migratie'. Het kabinet wil regels die ervoor moeten zorgen dat er minder vluchtelingen naar ons land komen, maar die zijn er voorlopig nog niet. Tot die tijd werken wij in de Regio Arnhem² met andere gemeenten, provincie Gelderland en COA aan de realisatie van de opgaven voor opvang en huisvesting.

Inwonerraadpleging

Duidelijk is dat er druk staat op de opvang van vluchtelingen en huisvesting van statushouders. Ook in het maatschappelijk debat. Wij vinden het belangrijk om te zorgen voor een goede opvang van mensen die bescherming zoeken. Daarom wil de gemeente samen met haar inwoners nadenken over de vraag hoe inwoners en vluchtelingen samen willen leven. Om dit te achterhalen wordt in de periode van 4 november tot en met

¹ Ons documentnummer Z/24/122540/201657630.

² De Regio Arnhem is een van de zeven subregio's van de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT) in Gelderland. Onze subregio omvat de gemeenten Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort en Zevenaar.

1 december 2024 een inwonerraadpleging over dit onderwerp gehouden. Onderaan deze kennisgeving gaan we onder het kopje “Verder informatie” uitgebreider in op de inwonersraadpleging.

Oproep locaties vluchtelingenopvang

In onze vorige kennisgeving hebben we gemeld dat we een oproep gaan doen waarbij inwoners en ondernemers gevraagd wordt om mogelijke locaties voor vluchtelingenopvang en huisvesting voor statushouders aan te dragen. Dit willen we bij nader inzien parallel aan de raadpleging doen zodat we de resultaten van de raadpleging als die van de oproep kunnen betrekken bij de totstandkoming van een langetermijnvisie op de opvang, de huisvesting en de integratie van vluchtelingen.

Eigen bijdrage

De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar hebben de RSD gevraagd de eigen bijdrage voor werkende Oekraïners in de kosten van gas, water en elektra uit te voeren. Op 15 oktober 2024 hebben wij hiervoor beleidsregels vastgesteld. Deze zijn op 23 oktober bekendgemaakt op www.overheid.nl. De RSD gaat namens de gemeenten de bijdrage per 1 november 2024 innen.

Plan van aanpak sub-PRT Regio Arnhem

Onder leiding van het Regionale Coördinatiecentrum Vluchtelingen Spreiding, dat op basis van een regionale samenwerkingsovereenkomst bij de gemeente Rheden is gestationeerd, is een Regionaal Plan van Aanpak opgesteld (zie bijlage 1). Hierin proberen we als Liemerse gemeenten de taakstellingen van de gemeenten Doesburg, Duiven, Westervoort en Zevenaar gemeenschappelijk in te vullen.

De voorzitter van de Regio Arnhem heeft dit plan op 4 oktober 2024 aan de Commissaris van de Koning verstuurd (zie bijlage 2). Voor 1 november 2024 levert de Commissaris van de Koning een verslag op aan de minister van Asiel en Migratie (op basis van de zeven plannen van aanpak in Gelderland. Vervolgens neemt minister Faber – Van de Klashorst uiterlijk 31 december 2024 een verdeelbesluit.

Voortgangsinformatie

De informatie uit deze kennisgeving komt uit dit Regionaal Plan van Aanpak. In onze regio blijven we op de volgende drie sporen inzetten:

1. Opvang Asielzoekers
2. Opvang Oekraïense Ontheemden
3. Huisvesting Statushouders

1. Opvang Asielzoekers

Het opvangen van vluchtelingen vraagt om een gezamenlijke inspanning en solidariteit. In de subregio Arnhem bieden vijf van de tien gemeenten (Arnhem, Duiven, Renkum, Rheden en Zevenaar) momenteel opvang aan asielzoekers, waarbij de gemeente Arnhem veruit de grootste bijdrage levert. Dankzij deze bijdragen voldoet de subregio op totaalniveau ruim aan de gemeenschappelijke taakstelling uit de Spreidingwet en is er ruimte om te kijken wat echt nodig is ook al levert de helft van de regiogemeenten, waaronder de onze, nog geen asielopvangplekken per 1 januari 2025. Zoals in onze vorige kennisgeving hebben aangegeven ervaren wij de opeenstapeling van de taakstellingen in de huisvesting van vluchtelingen zo goed als niet uitvoerbaar binnen de Westervoortse context. In Westervoort lopen dan ook nog geen concrete gesprekken met het COA.

2. Opvang Oekraïners

Alle gemeenten in de subregio bieden opvang aan Oekraïense ontheemden. De subregio ligt hiermee goed op schema met de opvang van Oekraïense vluchtelingen, waarvoor per 1 januari 2025 al 86% van de inspanningsverplichting is behaald. Dit ligt boven het landelijk gemiddelde van 76% in de 25 Nederlandse regio's. De gemeente Westervoort levert 113% van haar taakstelling per 1 januari 2025.

Op dit moment voldoen wij aan de taakstelling voor opvang van mensen uit Oekraïne. Helaas zijn de locaties tijdelijk. Dit is een van de redenen waarom wij de oproep "locaties voor vluchtelingen" willen doen in samenwerking met de gemeente Duiven.

Op 25 juni 2024 heeft de Europese Raad de Europese Richtlijn Tijdelijke Bescherming verlengd tot en met 4 maart 2026. Eerder was al duidelijk dat de financiering van de opvangbehoefte in elk geval tot die datum voortduurt. Wat er na die datum gaat gebeuren is niet bekend. Mede om deze reden willen wij zelf met een langetermijnvisie aan de slag. Hierover informeren wij u nader in het eerste kwartaal van 2025.

Naar verluidt wordt per 1 januari 2025 het normbedrag wederom verlaagd. Deze keer naar circa € 45,- per opvangplek per dag voor de Gemeentelijke Opvang Oekraïners³. Mocht het resultaat voor 2025 negatief uitvallen dan wordt dit via de SiSa verantwoording in 2026 aan de gemeente terugbetaald. Een van de uitgangspunten van de Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) is immers dat gemeenten geen financieel nadeel ondervinden van de opvang van ontheemden.

3. Huisvesting Statushouders

De vraag naar opvangplekken voor vluchtelingen en huisvesting voor statushouders blijft groot. Binnen subregio Arnhem zetten onze tien gemeenten zich ook in om voor deze groep passende (tijdelijke) woonruimte te faciliteren. Dit blijft door verschillende factoren (onder andere netcongestie, de druk op zorg en onderwijs en het gebrek aan passende huurwoningen in de sociale huursector) een lastige puzzel. De gemeente Westervoort levert momenteel 85% van haar taakstelling voor de tweede helft 2024. Onze verwachting is dat we de taakstelling⁴ voor dit jaar wederom gaan halen.

In Liemersverband vragen we de provincie aanknopingspunten te bieden in het wegnemen van uitdagingen, zoals de uitval van de rijkssubsidie (die na 1 jaar vervalt voor de niet permanent gehuisveste statushouders in de doorstroomlocatie) en de gemeente te ondersteunen met extra capaciteit rondom inburgeringstrajecten.

Westervoort, 29 oktober 2024.

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort

mr. J. (Jacobine) Kersten
loco-secretaris

drs. A.J. (Arend) van Hout
burgemeester

³ Dit is per 1 januari 2024 €61,-.

⁴ Deze is 15 statushouders voor de tweede helft 2024, 16 voor de eerste helft 2024 en een positief saldo van 4 in 2023. Samen 27 te huisvesten statushouders in 2024.

Bijlagen:**Registratienummer:**

1. 201675823

2. 201675824

Omschrijving:

Aanbiedingsbrief bij Plan van Aanpak subregio Arnhem (4 oktober 2024)

Definitief Regionaal Plan van Aanpak - bijdrage PRT subregio Arnhem (27 september 2024)

Verdere informatie:**1. Participatieve Waarde Evaluatie “Samen verder, en hoe?”**Inleiding

Mensen vluchten wereldwijd voor honger, geweld of oorlog. Elk jaar kloppen vluchtelingen in Nederland aan voor onderdak en een veilig thuis. De gemeenten hebben van het Rijk hierin een taak gekregen. In de gemeente Westervoort worden ook vluchtelingen opgevangen. De opvang van vluchtelingen heeft gevolgen voor onder andere de gezondheidszorg, onderwijs, werk en leerlingenvervoer. Het college informeert u graag over een inwonerraadpleging met het thema ‘samen leven, en hoe?’.

Kernboodschap

Door oorlog, honger of onderdrukking zijn veel mensen op de vlucht en zoeken onderdak in veilige landen. Het Rijk heeft op basis van diverse wetten taakstellingen voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden, en de huisvesting van statushouders vastgesteld. De opvang van vluchtelingen heeft gevolgen voor voorzieningen zoals onderwijs, gezondheidszorg, beschikbare ruimte en opvang- en huisvestingsmogelijkheden. We willen dat vluchtelingen en inwoners op een goede manier kunnen samenleven. Daarom wil de gemeente samen met haar inwoners nadenken over de vraag wat daarvoor nodig is. Om dit te achterhalen wordt er vanaf 4 november een onderzoek gedaan, ook wel een inwonerraadpleging.

Inhoudelijke boodschap

De gemeenten Duiven, Westervoort en Zevenaar werken samen aan de opvang en huisvesting van vluchtelingen. De gemeenten horen graag de mening van hun inwoners over de manier waarop inwoners en vluchtelingen met elkaar kunnen samenleven. Daarom starten we in november een inwonerraadpleging. Deze inwonerraadpleging voeren we uit onder een groot aantal huishoudens van de gemeenten. Dit zorgt voor genoeg respons om betrouwbare uitspraken te doen over de mening van de inwoners.

De raadpleging zetten we op verschillende manieren uit. Er is bijvoorbeeld een digitale versie via www.samenverderenhoe.nl en een papieren versie van de raadpleging. Ook houden we straatinterviews en worden via diverse kanalen mensen benaderd om mee te doen met de raadpleging. Er is extra aandacht voor de doelgroepen jongeren, vluchtelingen en laaggeletterden. Het doel hiervan is om een zo goed mogelijke vertegenwoordiging van de samenleving te bevragen.

In de raadpleging vragen we de inwoners om aan een aantal onderwerpen of doelen een maximaal aantal te verdelen punten toe te kennen. Maar aan elk onderwerp zit een aantal beperkingen zoals beschikbaar budget, vastgesteld beleid of wet- en regelgeving. De volgende stap is om in de schoenen van de beleidsmaker, wethouder of gemeenteraadslid te gaan staan. Rekening houdend met de beperkingen maakt de inwoner een keuze en motiveert deze.

Met de inwonerraadpleging krijgen we inzicht in welke waarden, uitgangspunten, voorkeuren en zorgen onder inwoners leven over samenleven met vluchtelingen. De resultaten geven

ons inzicht en houvast voor het maken van keuzes, bepalen van uitgangspunten en opstellen van plannen voor de opvang en huisvesting van vluchtelingen. We weten dan namelijk wat de inwoners en vluchtelingen hierbij belangrijk vinden.

Communicatie en vervolgproces

Begin 2025 verwachten we de eerste resultaten van de inwonerraadpleging. We stellen via verschillende communicatiekanalen inwoners hiervan op de hoogte. Wij informeren u via een kennisgeving over de resultaten. Ook komt er t.z.t. een projectpagina op www.westervoort.nl. Deze wordt aangevuld met actuele informatie over de inwonerraadpleging.

